

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Folyóban: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Évközlékben: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Szláv terjedés.

— nov. 19.

Ez is bekövetkezett s ennek az éle is elsősorban bennünket fog érinteni. Szerencsétlen a mi földrajzi fekvésünk, kelet minden bonyadalma a XIII-ik századtól kezdve a mi hátrányunkra alakul. Alig mult el a tatár veszedelem, jött a török vész, még ki sem hevertük a török nyomoruságot, már egy újabb veszedelem, a szláv forrongás fenyeget, talán újabban is oly százados harcok előestéjén állunk, minők a XV-ik század elején kezdődnek.

Isten csapása volt, hogy mindenkor, mikor ily veszedelem fenyegette e hazát, akkor kellett itt a belső villongásnak, a belső gyöngeség és aléltágnak bekövetkeznie. A tatárveszedelmet a pártos főurak viselkedése, ellenkezése tette oly intenzív — a török baj soha ránk nem jó, ha le nem fekszünk előtte — s im, ennyi tanulság után, ma újból amaz átok sulya veri e nemzetet, melynek okából már annyiszor a végveszedelem örvényébe bukkott.

Nem szabad a szláv elem terjedését egy magyar szemnek sem figyelmen kívüli hagyni. Ezzel az áramlattal szemben mi vagyunk ama hullámtól vert sziget, melyet, mint elsüllyedendőt, ezer jós emleget, csak nálunk becstülik kevésre a veszélyt, csak nálunk nem látják be, hogy ma még minden eszköz a kezünkben van, holnap már, ha a kedvező pillanatot elszalasztottuk — halottak vagyunk. A nagy szláv törzs egyesülését a magyar elem gátolja meg, a magyar elem azon gát, melyen át még egyelőre a szláv áradat még nem juthat be nyugat Európába, a magyar elem az, mely a szláv rohamot első sorban lesz hivatva föltartóztatni. Készen leszünk e reá?

Az északi szláv elem szabad tengert keres, e nélkül a nagy szláv elem létele csak fél élet — a modern állam ipara és kereskedelmének első föltétele a szabad tenger. Az alig multban a szláv elem a sárga faj fölé kerekedve akart a nyílt tengerhez jutni — egyelőre nem sikerült — a nagy szláv államra most a konzolidáció, az erőgyűjtés kora állott, ama véres konvulziók azonban ne vezessenek félre senkit, valamely örök béke fölöli hiru reménnyel.

Egy szabad állammá alakult nagy birodalom kétszeresen fokozott veszély

reánk. A cári abszolút hatalom dinasztikus alapokon nyugodott, a cári hatalom épp ezért kimélte a szomszéd dinasztiát — de a felszabadult nagy orosz nép rajongó, fanatikus és telve van világhatalmi álmokkal. Az orosz mozgalmak, mihelyt a cári autokrácia elleni harc megszűnik, szláv nemzetiségi — pánszláv mozgalmakká alakulnak át s az összes szláv népek fölszabadulását fogják proklamálni, a mely órában ez megtörténik, lehet, hogy igen közel van — ez azután már nekünk szól, lehet, hogy harci riadó, de lehet, hogy halálharang, de mindenesetre nyílt hadüzenet.

A szláv népek pedig követni fogják a fölszabadító szót, mert álmaikban él az a tudat, hogy ők nagyra vannak hivatva, hogy az ő hivatásuk egy nagy világbirodalom alkotása, minő volt V. Károlyé, vagy a mi Angliáé. A nagy szláv fantomok szerint oly apró népeknek, mint a magyar, román és görög, pusztulnia kell mai területükről, mert ez szláv örökség. A nagy szláv hatalmi céloknak egyik óhaja, hogy a többi mai nagy nemzet, a német, angol, francia csak anyagiban létezhet, mennyiben a szlávok érdekeit szolgálja.

A szláv despotizmus már nem féltelmes, az autokrata cári hatalom tán végóráit éli, de előáll az ifju szláv óriás s ereje tudatában s épp oly agresszív provokatív lesz, minő volt első fellendülésében 1792—1815. közt a francia nemzet, ez természetszerű fejlemény és következmény és szerencsétlenségünkre beálíthat oly kor, hogy ismét mi leszünk kénytelenek a civilizáció védelmére ingyen határvöröknek kiállani.

Az orosz forradalom sikerei után fantom, mindez nem képzelet szüleménye, hanem leszámolás oly veszedelmekkel, melyek e percben Európát, de első sorban hazánkat fenyegetik, — melyből csak egy tanúság vonható, t. i., hogy résen legyünk s készüljünk a súlyos európai válság e következtére — mig nem késő.

Hazátlanok kivándorlása.

— nov. 19.

A kivándorlás nálunk már valóban szörnyű jellegű öltött, mondják, hogy a férfi nép a sorozás elői szökik, de biz ez az állítás téves, mely kitűnik abból is, hogy most sorozás sincs.

Más tehát ennek az oka.

A valódi ok, hogy nagy a mi népünk nyomora ebben a szép, Kánaán földjének tartott, tejjel, mézzel bővelkődő országban.

Nemcsak a magyarok vándorolnak már ki, de az idegen nemzetiségek is, hisz ők is Magyarországnak dolgoz népei s ez az eset is már magában véve elegendő ok arra, hogy a köztünetét ennek a kétségbeejtő állapotnak feltárja.

Nem dolgozik a parlament, nem dolgozik az ország, nincs munka és nincs kenyér. A mult esztendőben 300 000 ember vándorolt ki ebből az országból.

Es ennek a következménye nem lehet más, mint hogy a nemzet gazdasága, ipara, kereskedelme — kitéve a legnagyobb válságnak, előbb utóbb tönkre megy.

Hogy már is mennyivel estünk vissza, az majd csak később fog kitudódni, de hogy ez a visszaesés nem lesz pótolva évek hosszú során keresztül sem: az több mint bizonyos.

A hajók vitorláznak Amerika felé kétségbeesett, tönkrement alakokkal, kik bukás, nyomor, éhhalál és bűn elői menekülnek a csábító, új hazába.

Oh ezek a szegény hazátlanok!

Oh szegény Magyar nemzet!

Mikor jön el a megváltásod órája?

Egyház és iskola.

Presbyteri gyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap délelőtt az egyház tanácsstermében gyűlést tartott, melyen egyházi részről Kiss Albert lelkészelnök, világi részről Simonffy Imre főgondnok elnökölték. A gyűlésnek mindössze néhány nem nagy fontosságú, de sürgős elintézésre váró tárgya volt. Ezek közül először a gazdasági tanács átiratai kerültek tárgyalás alá, melyeket tudomásul vettek. Ezután az egyház tulajdonát képező hagyatékok jövedelmeztetését vitatták meg. A felső leányiskola és a vele kapcsolatos tanári képezde tanári karának drágasági pótlék iránti kérvényét elfogadta a gyűlés és ezen a címen megszavazott a tanárok részére 200, a tanárnőknek pedig 100 koronát. Kovács József népiskolai felügyelőnek 600 korona évi fizetést és 100 korona utazási átalányt továbbá az ispotályi dékának drágasági pótlékul 20 koronát határoztak meg. Az izsnyei és lugosi anyagi zavarokkal küzdő református egyházak segélyezésére 65 koronát szavazott meg az egyháztanács. Az ösztöndíjosztó bizottság által előterjesztett Klobusiczky—Pallay alapítványból részesülő tanulók névjegyzékét tudomásul vette és jóváhagyta. A gyűlés végül részvétét fejezte ki Bernáth Elemér presbiter elhunytá felett.

A „Magyar Irodalmi Társulat” tegnap este tartotta rendes heti gyűlését, melynek folyamán folyó hó 17-ére tervezett, de közbejött akadályok miatt elmaradt, az 26-án megtartandó „Csokonai ünnepély” szavallati versenyén ejtik meg. A mult alkalommal

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

megegyeztet versenyszavaltat eredménye képen a társulat Szilágyi Dezső III. jh. t. küldte ki a díszteremben való szavaltatra egyszers mind a 10. kor. díjat is oda ítélte neki. A tegnapi pótversenyszavaltaton működtek: Steiner Izidor I. jh. Kozma Andor „Csokonai” c. költeményének, C. Kiss Pál II. jh. Csokonai „A tihanyi echóhoz” és végül Balla Bertalan I. jh. Csokonai „A magánossághoz” c. költemény elszavaltásával. A társaság a két első szavaltót nem tartotta sikerültnek, s hosszas vita után a szobor előtti szavaltatra Balla Bertalant küldte ki s a 10. kor. díjat is megítélte neki. A vizsvalati versenyen Bodnár B. I. jh. Petőfi „Csokonai”, és Fellner Lajos I. jh. Csokonai „Béka-egér-harc” c. költeményének szavaltatával pályáztak az ünnepi szavaltatra. A társaság vizsvalatra Fellner Lajost küldte ki, s általt az ünnepélyen tartandó szavaltatok meg vanak állapítva.

A ref. tanítóképző intézet Vörösmarthy ünnepélye. A ref. tan. képezdei önképző kör nemes ifjúsága színtén indítatva érzi magát, hogy bemutassa, s külszínnel felruházott lelkes ünnepélyen áldozza lelke hevét, a nagy költőnek, Vörösmarthy-nak. Halála 50 éves fordulója alkalmából sikerült ünnepély keretében, nemes igyekezettel, s ambícióval gyújtotta fel áldozati lángját az emlékezet oltárán. Az ünnepély, mely 19-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Collegium enek termében folyt le, minden ízében sikerült volt. Kültszott belőle az ifju lélek heve, a nemes tűz, az igaz hév és lelkesedés. Magasztos és szép volt az ünnepély, melyet Kocsár István IV. tk. önk. köri alelnök emelkedett hangú emlékbeszéddel nyitott meg. Méltatta s fejtegette a költő élethivását. Majd a meg-meg ujló zene és ének számok közben először Kocsár Ferenc IV. tk. szavalt. Mind ő, mind pedig Reke József III. tk. szavaltata értékes és szép volt. Az ünnepély közönség tapsal honorálta őket. Az ünnepély egy sikerült zeneszámmal lelkes hangulat közepette ért véget.

NAPI HIREK.

— Kereskedő ifjak szakegylete. A kereskedő ifjak szociális alapok szervezkedő szakegyletének debreceni csoportja tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését, mely igen népszerű volt a Frohner szálló éttermében. A közgyűlést Végh Gábor könyvelő a nagyváradi egyület küldöttje nyitotta meg, nagy hatású beszéddel. Vázolta a kereskedő ifjak sérelmes helyzetét és utalt a külföldön már életbe léptetett reformokra melyeknek kapcsán fejtegette a türhetetlen viszonyok mi-kénti javítását. Hatásos szónoklata a jelen-voltak között nagy lelkesedést keltett, melyet fokozott a Nagyváradi, Arad és Deési már megalakult testvéregyletek üdvözlő sürgönyeinek tartalma. A közgyűlés ezután megválasztotta a tisztikart. Az új egyület elnöke lett: Fülöp Odón, alelnök: Farkas József, jegyző: Stempel Imre, pénztárnok: Szabó Miklós, háznagy Reichmann László, könyvtáros Kálmán Ferenc, ellenőrök: Klinger Péter és Feits Sándor. Választmányi tagok: Róth Miklós, Liebermann Béla, Held S. József, Szepessy Albert, Krók Vilmos, Prine Albert. A megalakított szakegylet máris erős alapokon nyugszik. Tagjainak száma eddig 120. Ez a szám azonban napról napra növekedni fog, mert a pártolók száma nagy. A fiatal egyesület működése ugyanis igen hasznos és áldásosnak ígérkezik. Célja egyelőre a munkaidő rendszer kivívása, továbbá a tagjai részére egy kereskedelmi szaktanfolyam felállítás.

— A vasárnapi munkaszünet Utóbbi időben az a hír merült fel, hogy a vasárnapi munkaszünet megszorítása van tervbe véve. A kereskedelmi alkalmazottak körében e hír nagy nyugtalanságot keltett s különböző egyesületeik mozgalmat indítottok meg a teljes munkaszünet változatlan fentartása érdekében. Ez ügyben a kereskedelmi alkalmazottak szakegyletének egy küldöttsége tiszteltgett tegnap Sztevényi József kereskedelmiügyi miniszteriumi államtitkáránál, aki a küldöttség szónokának kérdésére kijelentette, hogy a vasárnapi munkaszünet semmiféle megszorítását a kormány nem tervezi. Egyuttal kijelentette az államtitkár, hogy a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyainak szabályozása szerinte egy éven belül megtörténik.

— A Polgári Asztaltársaság estélye. Kedves, lélekemelő ünnepély folyt le tegnap este a Dréher sörcsarnok éttermében. A Polgári Asztaltársaság gyakorolta ott jó-tékonyágát, mely minden esztendőben igazán dicséretesen nyilvánul meg. A társaság városunknak 85 szegény gyermekét látta el télire szükséges ruházattal az asztaltársaság jószívű adakozásaiból. Az ünnepélyt, mely táncvigalommal volt egybekötve a ruházatosztás nyitotta meg. Azután társasvacsorához ült a jelenvolt nagyszámu közönség. A kedélyes szép társaság pompás hangulatban kellemesen és fesztelenül szórakozott Kiss Gyula zenekarának kitűnő muzsikája mellett és a vacsora alatt számos pohárköszöntő hangzott el. Az ünnepélyvel kapcsolatosan megtartotta az asztaltársaság évi közgyűlést is, melyen megválasztotta az új tisztikart. A közgyűlést tánc követte.

— A rikkancshad. Tele van Debrecen is rikkancsokkal, hisz ez egy újabb neve az üzletnek. Hiszen ez is keresettel, pénzrel kecsgetet, tehát meglehet belőle már úgy a hogy élni. Kibálnak egész nap torkuk szakadtából az utcákon végig, legalább ezt a mi jó csendes városunkat felverik álmatag voltából. Na, és mit kibálnak? mit ordítanak? — azt, — hogy nagy a szenzáció! Elfogták a gyilkost, — betörés vagy lopás egyik vagy másik utcában, ez vagy az a gyilkos a börtönből megszökött! A mi népünk ez iránt bir érzéssel, ebben leli gyönyörét, kezébe se n veszi azt a lapot, mely tele nincs gyilkossággal. Ha nincs is gyilkosság, a lapok tudják ma már, hogy kell ezeket gyártani. Így aztán fel is fog a mi népünk világosodni.

— A mikor működik az alkohol. Nagyriadalmat okozott tegnap délután a Piac utcán Nagy István napszámos Uj-Móricz telep 4. szám alatti lakos, aki alaposan berugott állapotban belekötött a járóelőkbe és mindenkit bántalmazott. A részeg embert vele volt két társa igyekezett szép szóval csitítani, de ezzel még inkább felingerelték és reájuk támadt. Végre is rendőrök fékzték meg garázdálkodásában, akik be-szállították a központra.

— Halálosok. Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az elmúlt héten a következők haláloztak el Nagy István ev. ref. 3 hónapos, Stark Berta izr. 12 éves Kovács János ev. ref. 10 éves.

— Házasságkötések. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek. Salamon Sándor—Hidvéger Margittal, Fülöp Mihály—Gombos Juliánna, Csontos János—Németi Juliánna, Adány Ferenc—Illyés Zsófia, Benyács Emil—Kubai Margit, Juhász István—Kovács Mária, Téglási György—Kállay Erzsébet, Antal József—Csomokányi Mike Erzsébet, Szilágyi Gábor—Tóth Sára, Majtényi István—

Ignác Zsuzsánna, Csizsár György—Liszkaai Eszter, Gombos Ferenc—Török Mária, Tóth János—Sári Erzsébet, Veres István—Varga Erzsébet, összesen 14 pár.

— Tolvajlás. A tisztességes munkának nem nagy barátja Dolnics János napszámos. Ennek tulajdonítható, hogy már hetek óta foglalkozás nélkül ténfereg a városban. — Már pedig a naplopásból megélni nem lehet, de koplalni sem nagyon kellemes dolog, amiről ilyenformán Dolnics is kénytelen volt meggyőződni. — A leleményessége azonban nem hagyta cserben. Összebeszélt egy Gyula nevű barátjával és közös megállapodással felcsaptak tolvajnak. — Nyomban zeákmány után néztek. — A Simonffy utcán magára vonta figyelmüket Lindenfeld Jenő boltja előtt egy rakás kirakott rőfös áru. Nem sokat haboztak, hanem nagy sebtében elemeltek három vég portékát és azzal elindultak. A lopást azonban a boltból meglátták és a két tolvajt üldözöbe vették. — Dolnicsot sikerült elespni, hanem a barátja elmenekült. — A rendőség most nyomozza, mert a lopott áru nagyobb része nála van, ha ugyan eddig még tul nem adott rajta.

— Vilmos császár ujságai. Tenger-nyí elfoglaltsága mellett II. Vilmos császár állandó tájékozottságban van afelől, ami a világban történik. A legtudományosomjabb uralkodók közül való. És érdeklődése nem merül ki a politikában, a katonai, gazdasági tengerészeti, vadászati, technikai, művészi, sportesemények egyformán érdeklik. A miniszteriumokban nagy osztályok vannak, amelyeknek pusztán a feladatuk, hogy azokat az ujságközleményeket, amelyek a császárt érdekelhetik, kinyirják. Ezeket az ol-lózmányokat rendezik azután és kartonlapokra ragasztják s így küldik el II. Vilmos-nak. Valamennyit persze nem olvashatja végig a császár. De nagyszerű szeme van, olyan, mint a kitűnő ujságíróknak és rögtön meglátja azt, ami érdekes. A külföldi ujságokban természetesen a politikai cikkek a legfontosabbak. Így minden ország belső ügyeit is pontosan ismeri a námetek uralkodója. De maga is töméredek bel- és külföldi ujságot járát és ezeket mind átnézi. Ha pedig ujon van, az összes ujságokat összevásároltatja. Ilyenkor néha órák hosszat olvasgat. Nem lehet hát csodálni, ha diplomaták, képzett, kitűnő szakemberek is sokszor elesudálkoznak azon, mennyire járatos bizonyos kérdésekben a császár.

— Eljegyzések. A helybeli állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten kihirdetés végett a következő eljegyzések jelentették be: Juhász Sándor—G. Nagy Erzsébet, Péntes András—Németi Zsuzsánna, Domokos Zsigmond—Juhász Jolán, Molnár Imre—Hatházi Sára, Langer Károly—Nik-házi Terézia, Molnár Márton—Siteri Erzsébet, Tokaji Juliánna—Kiss Eszter, Csáki Ferenc—Szalai Juliánna, Major Gyula—Szent-miklósi Zsófia, Gacsárdi István—Mike Juliánna.

— Hangverseny. A debreceni Svetite intézet önképző és segítő köre saját pénztára javára szombaton és vasárnap házi hangversenyt rendezett kiválóan érdekes műsorral. Ebből különösen kivált Pávay Boriska remek szavaltata, továbbá az „Éjjel az erdőben”, című szavaltat zenés betétekkel, melyben Fényes Alice gyönyörűen adta elő a darab meséjét, a magyar leányok és legányok bámulatra méltó nagy ügyességgel táncoltak, a gaórnok és tündérek csoportja igen kedves volt. Az intézet növendékei tehetség s igyekezet dolgában felülmúlták önmagukat s az egyes rendezések nagy ügyes-

Vaskályhák,

tűzhelyek, kályha ellenzők, nickel kályhatálcák, extra finom főző-edények, revolverek és töltények, és az összes vasáru cikkek, legjobb minőségben a legolcsóbban kaphatók: **Nánássy Lajos** Debrecen, a megyeházzal szemben.

vaskereskedésben.

ségre vallottak. A szülők a legnagyobb megelégedéssel távoztak haza a rendkívül sikerült hangversenyéről.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten összesen 46 születést — 19 fiú, 27 leány és ezzel szemben 34 halálesetet jelentettek be az állami anyakönyvi hivatalban. Így a lakosság száma e héten természetes úton 12-vel növekedett.

— **A mulatság vége.** Kiss Lajos Vendég utca 18. szám alatti csapszékében tegnap délután többed magával nagy mulatságot és hatalmas mennyiségű bor elfogyasztása után hatalmas botrányt rendezett Dobránszki Sándor napszámos. Az ittas ember valami felett összezdördült a társaságában levő testvéröccsével Dobránszki Gyulával, akit a szóvita hevében először alaposan elpáhol, aztán pedig kidobott az utcára, úgy hogy a szerencsétlennek az esés következtében kitért a jobblába. A verekedésre több rendőr mentett elő, akik ártalmatlanná akarták tenni a dühöngő napszámost. Ez azonban nem ment olyan könnyen, mert a garázda részeg ellenesegült és társai segítségével még rá is támadt a rendőrökre. Végre is nagy küzdelemmel bérkocsin szállították be a központra, ahol lezárták.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme **Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház.** Állandó fényképműkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiemelésben.

x **A kik olvasni, írni nem tudnak,** tesők tolmácsolni azon jelentésünket, hogy a legolcsóbb törlesztéses pénzkölcsönök csakis a Budapesti Takarékpénztár képviselőségénél kaphatók. Ha kétkedik, tessék megpróbálni, pénzébe úgy se kerül. Rendes kamatu kölcsön 5 és fél százalék. Tőke törlesztéses kölcsön 65 évre 4.65. — 50 évre 4.90. százalék, ezzel a tőke is törlesztetik. Aduak kölcsönök szernély hiteltre is, gazdák, tisztviselőknek és katonatiszteknek. — 50 év alatt már fél százalékkal az egész tőke letörlesztetvén, kiszámítható, mennyit takaríthat meg általunk. Bővebb magyarázatra mindenkit szívesen látunk d. e. 9—12 ig, d. u. 2—5 ig. Csapó u. 12. sz. a. Debrecenben. — Gyakornokok felvételnek.

x **Továbbképző Esti Tanfolyam.** A Debreceni Kereskedő Társulat legutóbbi iskolabizottsági ülésén elhatározta, hogy a folyó tanévtől kezdve az eddigi Esti Szaktanfolyamot egy magasabb fokú s szintén 7 hónapi tartó esti tanfolyammal, az ugynevezett „Továbbképző tanfolyammal” kiegészíti, — amely tanfolyamon az Esti Szaktanfolyamra előadott kereskedelmi szaktárgyak folytatást és bafajezést nyernek. E „Továbbképző Tanfolyam” célja, hogy bár mely felnőtt egyén, (férfi vagy nő) aki a kereskedelmi szakismeretekben teljes jártaságot kíván magának szerezni, — alkalmat találjon, hogy magát ezekben teljesen kiképezze és beyakorolhassa. — Ajánlatos ennélfogva e tanfolyam látogatása mindazoknak, akik az esti tanfolyamot már korábban elvégezték, továbbá azoknak is, akik a kereskedelmi szaktárgyakban némi jártaságot szereztek, úgy hogy az előadandó anyagot megérteni képesek. A továbbképző tanfolyam szervezete és vizsgarendje ugyanaz, mint az esti tanfolyamé; az előadandó tanfolyamok pedig: keresk. számtan, keresk. és váltóismeretek levelezéssel, könyvvitel. Valamennyi tantárgyat a Debreceni Felső Kereskedelmi Iskola illető szaktanárai tanítják. Az előadások hetenkint összesen 8 órában tartatnak meg és pedig annak idején a tanfolyam hallgatóival közösen megállapítandó négy napon mindenkor este 8—10-ig. Előleges jelentkezéseket elfogadják: Gedeon Béla és Nyilasy Károly felső keresk. isk. tanárok.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Hétfő, nov. 20-án: „Csepürágók” operette. (B.)

TÁVIRATOK.

Szociálisták gyűlése.

Ujvidék, nov. 19. A nemzetközi szociálistapárt ma Ujvidéken népgyűlést tartott, amelyre úgy a helybeli, mint a vidéki szociálisták nagy számban jelentek meg. A gyűlés szónoka Melasios volt, aki beszéde során kifejtette, hogy a szociálisták tisztelik Fejérváry báró miniszterelnök politikáját, mert meghozza az általános titkos választó jogot. Az ellenzék is megígérte, ugymond, a választói jogot a választás előtt, de a választás után nem törődött a néppel. Hevesen támadja a koalíciót, amely előbbre helyezi a nemzeti követelményeket a nép igazi létérdekénél. A koalíció nem gondolja meg, hogy az az eredmény, amit a magyar vezényszó behozatalával elérhet, nem áll arányban az az óriási áldozattal, amit a gazdasági és kulturális élet stagnációja a nép minden rétegéből követel. Örömmel üdvözlí a kormány programjában a fokozatos megadózást, ami a nép igazi érdekét fogja előmozdítani. A nép nagy nyomorában ahhoz kénytelen csatlakozni, aki nyomorán enyhít. A nép nyomorán pedig nem vezényszóval, hanem igazságos törvényekkel és egyenlő jogokkal lehet csak segíteni. A beszédet nagy tetszéssel fogadta a közönség. A gyűlés rendben folyt le.

Baja, nov. 19. A bajai szociáldemokrata párt nagy közönség részvételével, melynek soraiban az intelligencia is képviselve volt, népgyűlést tartott. Kondor Bernát központi kiküldött az ált. választói jog mellett beszélt. Végül határozati javaslatot fogadtak el, melyben az ellenzék elítéli és lelkesedéssel csatlakoznak ahhoz, aki az általános szavazati jogot nyújtja.

Apponyi Kolozsváron.

Kolozsvár, nov. 19. Apponyi számos függetlenségi képviselő társaságában tegnap reggel érkezett Kolozsvárra. A pályaudvaron Pisztory Mór képviselő üdvözölte. Ezután óriási néptömeg kíséretében bevonultak a viga-dóba, ahol délelőtt 10 órakor megtartották a nagy gyűlést. Vesselényi Miklós báró beszéde után felolvasták a határozati javaslatot, amelyben a nagy gyűlés kimondja, hogy a törvénytelen kormány minden rendelkezésével szemben a parlamentnél keresnek orvoslást. A kinevezett megyefőnököket átadják a közmegegyezésnek, s bojkottálják őket. Ezeket Apponyi beszélt, majd Zichy Aladár, Polónyi Géza, Zichy Jenő, Gulner Gyula beszéltek.

Délután bankett volt, amelyen Apponyi kijelentette, hogy az alkotmányért folyó küzdelemben legnagyobb szerep jut a törvényhatóságoknak, a törvényhatóságok tisztikarára üritette poharát. Apponyi a képviselők társaságában este 11 órakor utazott el. Rendzavarás nem történt.

Függetlenségi pártalakulás.

Szombathely, nov. 19. A szombathelyi választókerület függetlenségi polgárai tegnap

tartották szervező gyűlésüket és megalakították a függetlenségi és 48-as pártot. A gyűlésre Budapestről Sággy Gyula, Günther Antal, Laehne Hugó és dr. Berzsenyi Jenő orsz. képviselők vettek részt. — A gyűlés első szónoka Sággy Gyula volt, a ki élesen bírálta a kormány szereplését és a kormány programjáról azt állítja, hogy az tulajdonképpen a függetlenségipárt programja. Az ált. választói jognak a függetlenségi párt is hive. Szónok ezután hangoztatja a koalíció szolidaritásának szükségességét. A függ. pártnak a koalíció felirata alapján kell megmaradnia, de ha így nem boldogulunk, akkor ugymond, az egész országnak a függetlenségi pártba kell belépni. Günther és Laehne Hugó beszéde után dr. Gyöngyössy indítványára a pártot megalakultnak jelentették ki és elnöknek Herényi Gotthardt Sándor nagybirtokost választották meg, aki hosszabb beszédben fejtette ki programját. Feltűnést keltett, hogy a párt elnöke nem is függetlenséginék, hanem keresztény szociálistának vallotta magát. Azután megválasztották a tisztikart és táviratilag üdvözölték a koalíció vezéreit.

Megsemmisítés.

Ujvidék, nov. 19. A belügyminiszter Ujvidék törvényhatóságának határozatát újból megsemmisítette. A tegnap tartott közgyűlésen Balla Árpád indítványára kimondták, hogy a megsemmisítő határozatot nem veszik figyelembe. A közgyűlés egyszersmind kimondta, hogy az önkéntes adófizetéseket elfogadják, de az állam rendelkezésére nem bocsátja.

Az új-párt Nyiregyházán.

Nyiregyháza, nov. 19. A szabolcs-megyei új-párt ma tartotta szervező nagygyűlést Nyiregyházán Bánffy Dezső báró jelenlétében.

A nagygyűlést néhány szociálista igyekezett megzavarni, de a teremből kiszorították őket.

A szervezkedés alkalmából Bánffy a következő beszédet mondta:

„Az új párt nem eszményi, hanem reális alapokon épít. Számolva a körülményekkel programjának végső célja az önálló, gazdag, hatalmas, magyar nemzeti állam kiépítése. A kormány, miután törvénytelen, feltétlenül puhatolni fog. Ha a szociálisták jogokat akarnak, ne a kormány szolgálatában, hanem az ellenzék támogatásában keressék a jó iadulatot.

A pétervári sztrájk.

Pétervár, nov. 19. A sztrájk bizottság ma a következő határozati javaslatot fogadta el: Pétervár sztrájkoló vasúti alkalmazottai és munkásai bebizonoyították a kormánynak, hogy a halálos ítéleteknek alkalmazása és az ostrom állapot kihirdetése erőlyes ellenállása talál a munkásosztálynál. A sztrájk bebizonoyította már eddig is, hogy hatalmas nő, úgy hogy amely perében a bizottság szükségesnek találja, hogy döntőtközetet vivjon a kormányval szemben, győzni is fognak. A bizottság azt javasolja, hogy a sztrájk 20 ikán dälben érjen véget és aztán így folytatja: Társaink ezentul erőt fognak gyűjteni és ha szükségesnek találjuk, újra sztrájkba lépnek. Az összes vasúti alkalmazottak mihelyt újra szükséges lesz addig fognak sztrájkolni, amíg a kormány összes politikai és gazdasági követeléseinket teljesíti. 19 ikén a munkásküldöttségek gyűlést tartanak, hogy a 20-iki sztrájkbafajezést kérdését tárgyalják.

A norvég trón.

Krisztiania, nov. 19. A storting küldöttsége tegnap éjjel egynegyed 12 órakor Kopenhágába utazott. A pályaudvaron nagy néptömeg gyűlt össze, hazafias dalokat énekelte és a vonat elindulásakor lelkes hurrákiáltásokba tört ki.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket
(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kiegészítőket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól
bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:
BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

NYAVALYATŐRÉS!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szerződ, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szakos. „Nattyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Szőlővessző
A világhírű
„Dela w á r e”
adja a legjobb bort!
Oltani permetezni nem kell!
a szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőolmányok mérsékelt áron kaphatók!

nagymenyiségű sima és gyökeres **Dela w á r e** vessző eladás
Cim:
Szigyártó és Takács
Telep: Alsó-Segesd.
Központi iroda: **Felső-Segesd.**
Somogy-m.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni hogy az

Ipar kávéházat átvettem

és azt ujjonnan renováltattam, úgy, hogy a mai kornak teljesen megfelel és e téren husz éven át szerzett tapasztalatommal oda fogok hatni, hogy a nagyérdemű közönség becses pártfogását kiérdemeljem.

Tisztán kezelt italok.
Hamisítatlan borok.
Billiár nappal egy óra 24 krajcár, éjjel 32 krajcár.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Benkő János
az „Ipar”- kávéház tulajdonosa.

Hirdetmény.

Nagyméltóságu **Gróf Zichy Géza** ur **Hosszu Pályi** község határában lévő, **Szabó István** birtokán 64 kat. holdnyi területen fekvő, körülbelül 1183 méterölre becsült faanyaga, melyből 5 hold 739 □-öl karónak is használható **akácfa**, a többi részben műfának is használható **tölgyfa**, —

l a b á n e l a d ó.

Az erdőfája a fentemlített birtokon megtekinthető. Ajánlatok a Hajdu-Tetétleni uradalom Tisztartóságának küldendő **Tetétlenre**, per **Kaba** vasutállomás.

HIRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80-89. **BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6.** Telefon 80-89.
a magyar királyi szab. Osztálysorsjáték főelárusítója.

Sürgőnycim: Sárkányék Budapest. Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálcosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.
Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.
Semmiféle **előleges jutalékot nem kérek**, ugyszintán minden levelet, választélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA
BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6.
25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyutal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.
SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a ..... számu ..... sorsjegyet
és ennek árát .....
postautalvánnyal küldöm. kérem utánvenni.
nyolczad

A nem kívántat tessenek áthuzni.
Név: .....
Lakhely, u. p. ....